

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/523/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

229/2014. IX. 18.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. július 5-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. június 12-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Készenléti Rendőrség – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2013. július 5-én 9 óra 57 perckor, a B-i Rendőrkapitányság Rendészeti Osztályán adta elő panaszát a vele szemben 2013. július 4-én hajnalban történt és általa sérelmesnek tartott rendőri intézkedéssel kapcsolatban, és kérte a Testület vizsgálatát.

A panaszos előadása szerint 2013. július 4-én valamikor éjfél után a B. város egyik szórakozóhelyére ment testvérével, valamint két ismerősével. Még érkezésüket megelőzően otthon 5-6 sört ivott, majd a szórakozóhelyen további 3-4 db whiskey-t fogyasztott. Valamikor az éjszaka folyamán a panaszos szóváltásba keveredett egy 45-50 év körüli férfi vendéggel, mert szerinte a panaszos szemtelen volt, és a panaszosba többször belekötött. A vita odáig fajult, hogy a panaszost a férfi elkezdte lökdösní, majd a panaszos is „nekiment”. A

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

panaszos állítása szerint azonban egyikőjük sem ütötte meg a másikat. Amikor a panaszos „neki akart menni” a férfinak, akkor őt a szórakozóhelyen tartózkodók lefoglalták, így nem történt semmi. A panaszos „megunta az egész dolgot”, és hajnali 4 óra 45 perc körül úgy döntött, hazamegy a nyaralójukhoz. A járdán sétált a főút mellett, és felkanyarodott az ott található lakópark melletti kis utcába, amikor szirénázás, illetve villogás nélkül megállt mellette egy fehér színű rendőrségi kisbusz. A gépjárműből három rendőr szállt ki, akiken zubbonyszerű kék egyenruha volt, valamint az egyikőjükön egy csákó formájú sapka is. Amikor kiszálltak, mindössze annyit mondtak, hogy igazolja magát. Ezt követően „nekilökdösték” a kerítésnek és ruházatát átvizsgálták. A panaszos elővette az igazolványtököket és átadta a személyi igazolványát. Eközben a rendőrök megkérdezték, hogy mi van a panaszos irattartójában. A panaszos az irattartóban található egyéb iratról, papírról egyenként elmondta, hogy mit tartalmaznak.

Egy fiatal, vékony rendőr igazoltatta, akinek rövid, világos haja, és enyhe borostája volt. Miközben kérdezgette, hogy mi micsoda az irattartójában, 4-5 alkalommal ököllel arcon ütötte a panaszoszt az orra alatt, illetve az álkapcsánál. Eközben az, aki a háta mögött állt – és sapkát viselt – valamivel fejbe vágta, amitől sérülése is keletkezett. A harmadik rendőr őt nem ütötte meg, csak a ruházat-átvizsgálásban és a lökdösésben vett részt. A panaszos elmondása szerint az egész mintegy 10-15 percig tartott. Amikor a panaszoszt a kerítéshez nyomták, a nyakát erősebben megfogták, amitől szintén megsérült. Az esetet követően a panaszoszt elengedték, egyéb intézkedést vele szemben nem foganatosítottak, így a panaszos hazasétált a nyaralójukhoz.

A panaszos kérdésre azt is elismerte, hogy aznap este nem volt józan, hisz fogyasztott alkoholt, ugyanakkor tudta, hogy mi történik körülötte, és nem volt a rendőrökkel tiszteletlen.

Az esetet követően még ugyanaznap, tehát július 4-én délután 3 óra körül elment a kórházba látteleletet vetetni. Ezt követően visszament a szórakozóhelyre, ahol egy Zs. nevű pultos elmondása szerint Z. nevű főnöke hívta ki a rendőrséget, azonban annak okát nem tudta neki megmondani.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A B.-i Rendőrkapitányság megküldte a fenti eseményekkel kapcsolatos rendőrségi eseménynapló vonatkozó bejegyzését. Eszerint 2013. július 4-én hajnali 4 óra 40 perckor V. Z. arról tett telefonon bejelentést, miszerint a szórakozóhelyen egy ittas férfi nem hajlandó elhagyni a helyiséget. Az irat rögzíti, hogy „KR [Készenléti Rendőrség] állománya helyszínre küldve, igazoltatás, ittas személy kiérkezésükig távozott, Ő is igazoltatva lett. Rendőri intézkedésre sor nem került.”

2) A Testület rendelkezésére áll a panaszos orvosi vizsgálatáról készült vizsgálatkérő lap is, melyet a kórházban készítettek 2013. július 4-én 17 óra 25 perckor.

Az irat szerint a panaszoszt a traumatológiai ügyeletről küldték koponyaröntgenre. Nyakának jobb oldalán kb. 2 ujjnyi széles, 6-7 cm hosszú, párhuzamos bőr alatti zúzódás található, mely enyhén nyomásérzékeny. A panaszos jobb könyökhajlata fölött, bicepszének alsó harmadában kb. 3 x 3 cm-es felszínes zúzódás látható. A panaszos fejtetején egy kb. 2 x 2 cm-es érzékeny

duzzanat tapintható. A panaszos felső metszőfogai érzékenyek, a panaszos mozgásukra panaszodik, de rajtuk törés nem látható. Egyéb megjegyzés továbbá: „TM ízület mko. érzékeny, nyitás-zárás érzékeny, de teljes”.

Az iránydiagnózis koponya-zúzódás, a megjegyzés rovatban pedig kérdőjelesen a törés („fract?”) szerepel.

Egyéb sérülés a panaszoson nem volt.

3) Egy r. ftzls 2013. július 5-ei jelentése az alábbiakat tartalmazza. A r. ftzls. meghallgatta az étterem üzemeltetőjét, V. Z.-t, aki bejelentést tett a B.-i Rendőrkapitányságra, hogy egy ittas férfi kötözködik a vendégekkel.

V. Z. elmondta, hogy a hajnali órákban egy erősen ittas fiatalember kezdett el kötözködni a vendégekkel, aki korábban az éjszaka folyamán egy társasággal érkezett az étterembe, azonban barátai még a kötözködő magatartás megkezdése előtt távoztak onnan.

A fiatal férfi több személybe is belekötött, azonban egy 45-50 év körüli férfival komolyabb szóváltásba is keveredett, aki egy idő után egy pofont adott a kötözködő férfinak. Ekkor a fiatal férfi nekiugrott az idősebb vendégnek, azt fojtogatni kezdte. V. Z. ekkor odalépett hozzájuk és leszedte a fiatal férfit az idősebről. Nem ütötte meg, csak lehúzta róla, majd leültette és közölte vele, hogy hívja a rendőrséget. Elmondása szerint egy pofon csattant csak el, melytől a kötözködő férfi szájának alsó része egy kicsit megrepedt, de más sérülése nem keletkezett.

Mikor a fiatal férfi meghallotta, hogy rendőrt hívnak, felállt és kiszaladt az étteremből, és oda már vissza se ment. Ezt követően V. Z. ismét betelefonált a rendőrségre, hogy nincs szüksége rendőri intézkedésre, mivel a kötözködő személy távozott az étteremből.

V. Z. elmondta azt is, hogy az idősebb férfi kilétét nem tudja, illetve azokat a személyeket sem tudja megnevezni, akikbe még a fiatal férfi belekötött.

4) Az ügyeletes szolgálatot ellátó r. ftzls. a Balatonalmádi Rendőrkapitányságon a kérdéses napon, hivatalos feljegyzést készített 2013. július 5-én.

Az irat szerint a panaszos édesapja aznap reggel 8 óra 20 perc körüli időpontban telefonon bejelentést tett, miszerint fiát B. város belterületén előző nap hajnali 5 körüli időben egy Opel Vivaro személygépkocsiból kiszálló 4-5 rendőr bántalmazta.

A bejelentés nyomán értesítették a B.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi-, valamint Rendészeti Osztályvezetőit, akik a szükséges intézkedéseket fogantatosították. A panaszost meghallgatták, a Járási Ügyészséget pedig értesítették.

Az elsődleges adatgyűjtés alapján annyit sikerült megállapítani, hogy V. Z. bejelentést tett a panaszos minősíthetetlen viselkedése miatt. A helyszínrre a Készenléti Rendőrség érkezett ki.

5) A Készenléti Rendőrség állományába tartozó r. zls., egy r. törm., valamint egy r. őrm. az alábbi tartalommal készítették el 2013. július 7-ei jelentésüket.

2013. július 4-én kb. hajnali 4 óra 30 perckor a B.-i Ügyeletvezető tájékoztatta a r. zls.-t arról, hogy bejelentés érkezett egy erősen ittas állapotú hangoskodó személyről, akit az Aranyhíd étteremben már nem szolgálnak ki, és nem hajlandó elhagyni a létesítményt. Az ügyelet utasítására megindult a helyszínre, de kb. 1 perc elteltével a küldést lemondták, mivel az ittas személy távozott a helyről.

Ezt követően a r. zls. a B. város főútjának ellenőrzését hajtotta végre, mely során figyelmes lett egy futó férfire, aki a főútról beszalad a V. utcába. Mivel a személyen utcai ruházat volt és nem sportfelszerelés, viselkedése gyanússá vált neki, így intézkedés alá vonták a V. utcában a számú főúttól kb. 15 méterre a szemmel láthatóan zaklatott személyt.

Az intézkedést a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 20. §-a szerint kezdték meg és folytatták le. Az intézkedést a r. zls. vezette, míg két társa biztosították azt.

A panaszost felszólították személyigazolványának átadására, aki elkezdett keresgélni a pénztárcájában, és a benne lévő fényképeket, kártyákat, papírokat elkezdte a járda burkolatára pakolni. Mozgása koordinálatlan volt, erős szeszesital szagot árasztott. A panaszos a r. zls. megítélése szerint teljes bizonyossággal erősen ittas állapotban volt az intézkedés megkezdésekor.

Továbbá, mikor a fejét balra elfordította, láthatóvá vált rajta egy frissnek tűnő felületi horzsolás. A r. zls. kérdésére, hogy a sérülései mikor keletkeztek, a személy azt állította, hogy régiek már és ráhagyólag legyintett egyet. További kérdésre, hogy van-e más sérülése, a panaszos nemmel felelt. Bár a panaszos erősen ittas állapotban volt, nem igényelt orvosi ellátást. Vele szemben biztonsági intézkedés lefolytatására sem volt szükség, mivel lehetett vele kommunikálni. Bár a rendőri kérdéseket többször meg kellett ismételniük, de a panaszos azokra válaszolt, beszámítható állapotban volt. Ennek ellenére a panaszost megkérdezte a r. zls., hogy igényel-e orvosi ellátást, amire határozott nemmel felelt.

Mindezek alatt a panaszos folyamatosan kereste a személyi igazolványát, és a pénztárcájából szinte mindent a járdára ürített. Végül 5-6 perc elteltével a panaszos átadta személyi igazolványát, mellyel megállapították személyazonosságát. Visszaellenőrizték az Országos Köözési Nyilvántartásban, melyben nem szerepelt.

A panaszossal ezt követően közölte a r. zls, hogy ruházatátvizsgálást fog foganatosítani. Ezt a cselekményt a r. zls., valamint a r. törm. hajtották végre a panaszos mögött található kerítést segítségül használva, a személlyel folyamatosan kommunikálva, neki instrukciókat adva. Mivel a panaszos erősen ittas volt, megkapaszkodott a kerítésen található növényzetben, és az ittasságából fakadóan dülöngélve elkezdte húzni. A két ruházatátvizsgáló a lehetőségekhez mérten a panaszost segítették egyensúlyának megtartásában. Ezen cselekmény során testi kényszerre nem volt szükség, mivel a panaszos alávetette magát a rendőri intézkedésnek.

Mivel a panaszosnál szabálysértésre, valamint bűncselekményre utaló körülményt ruházatának átvizsgálását követően nem tapasztaltak, továbbá mivel a panaszos rendőri kérdésre azt állította, hogy nem járt a szórakozóhelyen, valamint mivel a bejelentés szerint ott hangoskodáson kívül más nem történt, a panaszossal szembeni intézkedést az Rtv. 20. §-ában foglaltak alapján befejezték panasztételi lehetőségeinek ismertetésével, majd szolgálatukat tovább folytatták.

Mivel a Készenléti Rendőrség egyik fő feladata a lakosság szubjektív biztonságérzetének növelése, az intézkedés befejezését követően 10 perccel, körülbelül hajnali 5 órakor megjelentek az étteremnél. A r. zls. felvette a kapcsolatot a tulajdonossal és a pincérrel, akiket biztosítottak a területen lévő rendőri jelenlétről.

6) Egy r. ftzls. jelentésében úgy nyilatkozott, hogy 2013. július 3-án 20 órától másnap reggel 8 óráig látott el ügyeletes tiszthelyettesi szolgálatot a B.-i Rendőrkapitányságon.

V. Z. hajnali 4 óra 40 perckor tett telefonos bejelentést, miszerint egy vendég erősen ittas, kötekedő, és nem hajlandó a szórakozóhelyet elhagyni. Mivel a szolgálatban lévő gépkocsizó járőr kiküldetésen volt, a kapitányság illetékességi területén lévő Készenléti Rendőrség állományából a r. zls. csoportvezetőt, valamint két járőrtársát küldte a helyszínre.

Az üzletvezető ezt követően nem sokkal telefonon jelezte, hogy tárgytalan a kérése, mivel a panaszos távozott a helyszínről. A r. ftzls. ezt közölte a kirendelt rendőrökkel, akik elmondták, hogy már a helyszín közelében vannak, ahol körülnéznek. A r. ftzls-t később arról tájékoztatták, hogy beszéltek a bejelentővel, valamint látták az ittas személyt is, de rendőri intézkedést nem fogantatosítottak.

A r. ftzls. szolgálatának ellátása során nem kapott rendőri intézkedés elleni panaszról bejelentést.

7) A Készenléti Rendőrség osztályvezető-helyettese 2013. július 7-én kivizsgáló jelentést készített a panaszossal szemben fogantatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban megtett panasz tárgyában. A r. őrnagy az alábbiakat állapította meg.

A r. őrnagy a Készenléti Rendőrség állományába tartozó összesen 48 fő rendőr szolgálatellátásának megszervezésével, irányításával, és ellenőrzésével volt megbízva 2013. július 1-jétől 10-éig.

2013. július 5-én a B.-i Rendőrkapitányság r. őrnagy osztályvezetője közölte vele, hogy aznap reggel egy állampolgár édesapja betelefonált a rendőrkapitányságra, hogy fiát egy nappal korábban B. város belterületén három rendőr megverte. A r. őrnagy a panaszost felkereste és bevitte a rendőrkapitányságra panaszának jegyzőkönyvezése érdekében.

Ezt követően a r. őrnaggyal ismertették a panaszos által jegyzőkönyvbe mondottakat, aki arra utasította a panaszossal szemben intézkedést fogantatosító rendőröket, hogy készítsenek a történetekről jelentést.

A B.-i Rendőrkapitányság munkatársai eközben adatgyűjtést végeztek, melynek során meghallgatták az étterem tulajdonosát. Elmondta, hogy a panaszos erősen ittas állapotban több vendéggel is kötözködött, és egy 40-45 év körüli férfi a panaszost egy esetben arcon ütötte, mely után a panaszos elkezdte fojtogatni a férfit. Ekkor a tulajdonos közbelépett és leszedte a panaszost a férfiről és egy székre ültette. Ezt követően értesítette a rendőrséget, de a panaszos távozott az étteremből.

A panaszossal és a vele verekedővel szemben az adatgyűjtés alapján garázdaság vétségének elkövetése miatt eljárást indítottak.

A r. őrnagy a panaszos sérüléseinek keletkezési körülményei tisztázása érdekében 2013. július 6-án megjelent a szórakozóhelyen, ahol meghallgatta V. Z. tulajdonost, aki a következőket adta elő. A 45-50 év körüli férfi a már említett előzményeket követően a panaszost egy alkalommal ököllel arcon ütötte, mely a panaszost az orra alatti szájrészénél érte. Miután a panaszost a férfi megütötte, a panaszos elkezdte őt fojtogatni, ezért V. Z. megfogta a panaszost a nyakánál fogva és lehúzta a férfiről. Továbbra is a nyakát fogva a panaszost távolabb vitte, mely során a panaszos ki akart szabadulni a fogásból. Ezt megelőzendő, V. Z. a panaszost földre vitte, mely közben a panaszos a fejét is beverte. A panaszost ezek után leültette egy székre és közölte vele, hogy maradjon nyugodtan, mert hívni fogja a rendőrséget. Mikor a panaszos meghallotta, hogy tényleg hívja a rendőrséget, felugrott és futva távozott a helyszínről.

A panaszos sérüléseivel kapcsolatban V. Z. közölte, hogy a panaszos szájának sérülését az a férfi okozta, aki megütötte, mert a férfi kezén is látható volt a panaszos fognyomata. A panaszos nyaki horzsolásos sérülését ő okozta, mikor lehúzta a panaszost a nyakánál fogva a férfiről és próbálta elvezetni. A panaszos fején lévő sérülést szintén ő okozta, mikor a földre vitte. Hallotta is, ahogy koppan a panaszos feje a földön.

V. Z. azt is elmondta, hogy a panaszos az esetet követő napon bement a szórakozóhelyre, de az ott történetekre egyáltalán nem emlékezett, sem a verekedésre, sem arra, hogy ott szerezte a sérüléseit.

A r. őrnagy megtekintette azt a helyszínt, ahol a panaszossal szembeni rendőri intézkedést foganatosították és megállapította, hogy helyesen vették igénybe segítségül a kerítést.

A parancsnoki kivizsgálás során a r. őrnagy megállapította, hogy a panaszost az Rtv. 13. §-a alapján vonták rendőri intézkedés alá, mivel gyanúsnak tartották, hogy nem sportruházatban fut.

Az intézkedést az Rtv. 20. §-a alapján kezdték meg, igazoltatását az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján foganatosították, majd az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján ruházatát átvizsgálták. Az intézkedő rendőröknek nem volt tudomásuk arról, hogy a panaszos ezt megelőzően bűncselekményt követett el. A panaszoson az intézkedő rendőrök látták a sérüléseket, de a panaszos úgy nyilatkozott, hogy azok régiiek, és nem kér orvosi segítséget.

A r. őrnagy következtetése szerint a panaszos sérülését csak saját állítása támasztja alá, és sérüléseinek keletkezése nem hozható összefüggésbe a vele szemben folytatott rendőri intézkedéssel.

8) A megyei rendőr-főkapitányság főtanácsosa 2013. július 8-án egy kísérőlevéllel együtt megküldte a panaszügyben keletkezett iratokat a Készenléti Rendőrség parancsnokának. A tájékoztató levél az eddigi ismertettekén túl egyéb információt nem tartalmaz.

9) A Készenléti Rendőrség főosztályvezetője levélben tájékoztatta a Készenléti Rendőrség parancsnokát arról, hogy a panaszos által előadottak alapján javasolja az iratok megküldését a nyomozó ügyészségnek. Ugyanakkor a parancsnoki kivizsgálás során tett megállapítások alapján, a bűncselekmény elkövetésével vádolt rendőrökkel szemben – a jelenleg rendelkezésre álló adatok szerint – nem tartja indokoltnak személyi intézkedés kezdeményezését.

10) A Készenléti Rendőrség parancsnoka 2013. augusztus 22-én válaszolt a Testület megkeresésére.

A panaszost 2013. július 4-én 4 óra 45 perc körüli időben vonták intézkedés alá a Készenléti Rendőrség járőrei.

Az intézkedésre az Rtv. 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján került sor, amelynek során a panaszost gyanúsnak vélt viselkedése miatt, az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján igazoltatás alá vonták, majd vele szemben az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján ruházátátvizsgálást hajtottak végre.

A panaszos a rendőri intézkedés során együttműködő magatartást tanúsított, ezért vele szemben az intézkedő rendőrök – az intézkedésről készült jelentés szerint – sem testi kényszert, sem más kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

A panaszos a rendelkezésre álló adatok alapján az intézkedés alkalmával nem szenvedett sérüléseket. A rendőrök az intézkedésről készített jelentésükben rögzítették, hogy az intézkedés során a panaszos fején frissnek látszó felületi, hámphorzsolós sérülést fedeztek fel, ezért nyilatkoztatták őt a sérülés keletkezésére vonatkozóan. Panaszos a sérülésével kapcsolatban elmondta, hogy a rendőrök által észlelt hámphorzsoláson túl egyéb sérülése nincs, sérülésének nem tulajdonít jelentőséget, orvosi ellátást nem igényel.

A panaszos a rendőri intézkedés során együttműködő magatartást tanúsított, a rendőri intézkedésnek sem aktívan, támadó jelleggel, sem passzívan nem állt ellen, az intézkedés alól nem akarta kivonni magát. A hozzá intézett kérdésekre ittasságából eredően nehézkesen, többszöri visszakérdezésre válaszolt. Személyazonossága hitelt érdemlően megállapítást nyert, a lekérdezett adatok alapján a körözési nyilvántartásban nem szerepelt. A vele szemben lefolytatott intézkedés során nem merült fel olyan körülmény, mely további intézkedést – beleértve a kényszerítő eszköz alkalmazását is – tett volna szükségessé.

A rendőri intézkedés során a panaszost az intézkedő rendőrök – egybehangzó állításuk szerint – nem bántalmazták.

A parancsnok tájékoztatása szerint a fenti intézkedéssel kapcsolatban a korábban megküldött iratokon túlmenően további dokumentum, illetve felvétel nem áll rendelkezésre.

11) A Testület tanácsadója 2013. október 1-jén telefonon kereste meg V. Z.-t annak érdekében, hogy tisztázza a panaszos sérüléseiről szóló nyilatkozatok közti ellentmondást.

V. Z. előadta, hogy a panaszos erősen ittas volt, és valószínűleg egyéb szer befolyása alatt is állt, és kötekedése miatt egy vendég ököllel szájon verte. Kis idő múlva a panaszos ráugrott erre a férfira és el kezdte fojtogatni. Először V. Z. kollégája próbálta meg a panaszost leszedni a férfiről, majd mikor neki nem sikerült, V. Z. ment oda. Mikor a panaszost a megtámadott férfitől a nyakánál fogva odébb tolt, a panaszos továbbra is agresszíven viselkedett, ezért V. Z. kirúgta alóla a lábát, amitől a panaszos a földre esett és beütötte a fejét. A helyszínen meggyőződtek róla, hogy keletkezett-e komolyabb sérülése, de semmi komolyabbat nem láttak. Állítása szerint a panaszos látéletén szereplő sérüléseket a sörözőben szerezte.

A panaszos az esetet követő napon, valamint harmadnap is megjelent az étteremnél, de a történetekből semmire sem emlékezett. V. Z. véleménye szerint a panaszos sérüléseinek keletkezéséről azért tett valótlan állítást, mert baráti társasága előtt akarta magát „kimosni”.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, valamint az abból levezethető testi épséghez, valamint testi integritáshoz fűződő jogát, VI. cikk (2) bekezdésében foglalt személyes adatok védelméhez fűződő jogát, valamint XXIV. cikkének (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy jogszerűen vonták-e intézkedés alá a panaszost.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A hivatkozott jogszabályhely értelmében – a konkrét eset kapcsán – a Testületnek vizsgálnia kellett azt, hogy a panaszos által tanúsított magatartás alapján fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület rendelkezésére álló rendőrségi iratokból kiderül, hogy a panaszost hajnali 4 óra 45 perc körül azért vonták rendőri intézkedés alá, mert egy szemmel láthatóan zaklatott férfit láttak utcai ruhában futni, így viselkedése gyanússá vált.

Ezzel szemben a panaszos előadásában nem szerepel, hogy futott volna, elmondása szerint sétált hazafelé, mikor rendőri intézkedés alá vonták.

Megállapítható ugyanakkor, hogy a helyszínre kikerülő rendőröknek tudomása volt arról, hogy bejelentés érkezett egy garázda magatartást tanúsító személyről, aki nem sokkal azelőtt

elhagyta az Aranyhíd éttermet, ami a panaszos fellelésének helyszínétől kb. 700 méterre található.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége, így azzal, hogy a panaszossal szemben intézkedést kezdeményeztek, tisztességes eljáráshoz való jogát nem sértették.

2) A Testület az alábbiakban a panaszos igazoltatásának jogszerűségét vizsgálta.

A rendőrségi iratok szerint a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján igazoltatták, melynek értelmében: „a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

A Testület a panaszos igazoltatása jogszerűségének megítélése kapcsán utal a korábban leírtakra, miszerint a garázda magatartásról tett bejelentés, valamint a panaszos gyanús viselkedése jogellenes cselekmény elkövetésének gyanúját vetette fel, így nyilvánvalóan szükséges volt a panaszos kilétének megállapítása is.

Mindezek alapján a Testület megítélése szerint, tekintettel az Rtv. 29. § (1) bekezdés I. fordulatára, jogszerűen került sor a panaszos igazoltatására, így nem sérült a személyes adatok védelméhez fűződő alapjoga.

3) A Testület vizsgálta azt is, hogy jogszerűen került-e sor a panaszos ruházatának átvizsgálására.

A ruházatátvizsgálásra az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján került sor, melynek értelmében „a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi”.

Tekintettel arra, hogy a Testület a korábbiakban már megállapította, hogy a rendőri intézkedéshez szükséges gyanúok fennállt, úgy ítélte meg, hogy a panaszos ruházatának átvizsgálását is megfelelő jogalap birtokában foganatosították, nem sértve ezzel az emberi méltósághoz való jogot.

4) A panaszos kifogásolta azt is, hogy ruházat-átvizsgálásához „nekilökdösték” egy ott található kerítésnek, nyakát pedig erősen megfogták. Ennek okán a Testület vizsgálta, hogy sor került-e a panaszossal szemben testi kényszer alkalmazására, illetve amennyiben igen, annak alkalmazása jogszerű volt-e.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. §-a az Rtv. rendelkezéseit az alábbiakkal egészíti ki. A hivatkozott jogszabályhely (1) bekezdése szerint a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfeszítéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha

a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

Az intézkedést foganatosító rendőri jelentés szerint a panaszos ruházat-átvizsgálásához a panaszos mögött található kerítést vették igénybe, mivel a panaszos erősen ittas volt, így megkapaszkodott a kerítésen található növényzetben. Ittasságából fakadóan a panaszos dülöngélt, így a ruházat-átvizsgálást végző két rendőr a lehetőségekhez mérten igyekezett a panaszost segíteni egyensúlyának megtartásában. Megjegyezték ugyanakkor, hogy a panaszos alávetette magát a rendőri intézkedésnek, így vele szemben testi kényszer alkalmazására nem volt szükség.

A panaszos maga is elismeri, hogy 5-6 sört, valamint további 3-4 whiskey-t fogyasztott el az éjszaka folyamán, így a Testület elfogadta azt a rendőri előadást, miszerint a panaszost nem lökdösték, mindössze megfógták annak érdekében, hogy a panaszos ne essen el ittasságából kifolyólag.

A Testület a rendelkezésére álló információk alapján úgy ítélte meg, hogy a panaszossal szemben nem alkalmaztak testi kényszert, így nem sérült a panaszos emberi méltóságához fűződő jogából levezethető testi integritáshoz való joga.

5) A Testületnek végezetül azt kellett vizsgálnia, hogy a panaszos sérülései keletkezettek-e a panaszos rendőri bántalmazása következtében. A panaszos előadása szerint ugyanis hazafelé tartott egy szórakozóhelyről – ahol ugyan szóváltásba keveredett egy idősebb férfival, de sérülése nem keletkezett –, mikor három rendőr intézkedés alá vonta. Az egyikőjük, aki a panaszos igazoltatását végezte, a panaszos állítása szerint 4-5 alkalommal ököllel arcon ütötte a panaszost az orra alatt, illetve az állkapcsánál. Eközben az a rendőr, aki a panaszos háta mögött állt, a panaszost valamivel fejbevágtá.

A panaszos az intézkedés késő délutánján elment a kórházba látteleletet vetetni sérüléseiről. A vizsgálatot végző orvos az alábbi külsérelmi nyomokat rögzítette a panaszoson: nyakának jobb oldalán kb. 2 ujjnyi széles, 6-7 cm hosszú, párhuzamos bőr alatti zúzódás, jobb könyökhajlat fölött, a bicepsz alsó harmadában kb. 3 x 3 cm-es felszínes zúzódás, valamint a fejtetőn egy kb. 2 x 2 cm-es érzékeny duzzanat.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A (2) bekezdés pedig rögzíti, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Töretlen gyakorlatának megfelelően a Testület eljárását kizárólag a panaszost esetlegesen ért alapjogsérelem feltárására való tekintettel folytatta le – a hatáskörére irányadó jogszabályi rendelkezések értelmében álláspontját anélkül alakította ki, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök büntetőjogi felelősségét vizsgálta volna.

A Testület vizsgálata kapcsán utal arra, hogy az Rtv. szerint rendelkezésére álló bizonyítási eszközök köre meglehetősen szűk, az ügyészség rendelkezésére álló eszközök – szembesítés, rendőrök kihallgatása stb. – legtöbbjét nem veheti igénybe. A tényállás felderítése során ezért

a Testület mindössze a panaszos és az érintett rendőrök nyilatkozatára, valamint a rendelkezésére álló orvosi leletre támaszkodhatott.

A rendőrségi iratok a panaszosi előadást cáfolva a következőket tartalmazzák.

A r. ftzls. 2013. július 5-én meghallgatta az étterem üzemeltetőjét, V. Z.-t, akitől megtudta, hogy az a férfi, akivel a panaszos kötekedett, egy pofont adott a panaszosnak, amitől a panaszos szájának alsó része kicsit megrepedt. Ekkor a panaszos nekiugrott, és elkezdte a férfit fojtogatni. V. Z. szedte le a panaszost a férfiről, majd leültette és közölte vele, hogy hívja a rendőrséget. V. Z. elmondása szerint egyéb sérülése nem keletkezett.

A r. őrnagy 2013. július 6-án úgyszintén meghallgatta V. Z.-t a panaszos sérüléseinek keletkezési körülményei tisztázása érdekében. A korábban elmondottakat V. Z. fenntartotta, melyet annyival egészített ki, hogy a férfi a panaszost ököllel ütötte arcon, mely a panaszost az orra alatti szájrészénél érte. Előadását annyiban pontosította is, hogy a panaszost a nyakánál fogva húzta le a férfiről, és – mivel a panaszos ki akart szabadulni V. Z. fogásából – szabadulásának megakadályozása érdekében őt a földre vitte. Eközben a panaszos beverte a fejét a földre, mely nagyot koppant. Végezetül V. Z. megemlítette, hogy a panaszos az esetet követő napon visszament a szórakozóhelyre, de az ott történetekre egyáltalán nem emlékezett, így sem a verekedésre, sem arra, hogy ott szerezte a sérüléseit.

A Testület tanácsadója úgyszintén megkereste telefonon V. Z.-t, mivel tisztázni kívánta, hogy a két rendőri meghallgatása közül melyik a helytálló, tekintettel arra, hogy a r. ftzls.-nak mindössze a panaszos száján lévő sérülésről számolt be, és a r. őrnagynak már a panaszos nyaki és feji sérüléseiről is. V. Z. a tanácsadó kérdésére lényegében a r. őrnagynak elmondottakat ismételte meg, melyet részben pontosított, illetve kiegészített. Elmondta, hogy először kollégája próbálta meg leszedni a panaszost a férfiről, és V. Z. ennek sikertelensége után avatkozott be a dulakodásba. A panaszos földre esése kapcsán pedig pontosította, hogy kirúgta a panaszos alól a lábait, így esett a földre és ütötte be a fejét.

A panaszossal szembeni intézkedést fogantató rendőrök jelentésükben mindössze annyi szerepel, hogy a panaszos erősen ittas volt, és a fején egy frissnek tűnő felületi horzsolást láttak. Kérdésükre, hogy a panaszos mikor szerezte sérülését, a panaszos azt válaszolta, hogy régiek, és ráhagyólag legyintett. A panaszos tagadta, hogy egyéb sérülései is lennének.

A Testület a fentieket a következőképpen értékelte.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) töretlen gyakorlata szerint (lásd például: *Selmouni kontra Franciaország*, *Ribitsch kontra Ausztria* és *Tomasi kontra Franciaország*) amennyiben egy személy a hatóságok őrizetébe kerül és rajta az ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyet valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával). A bántalmazás gyanúját felvető ügyekben a Testület ugyanezt a megközelítést alkalmazza.

A konkrét panaszügy kapcsán a Testület megállapította, hogy a rendőrök által előadottakat alátámasztja V. Z. tanúvallomása, aki valószínű magyarázattal szolgált arra, hogyan

keletkeztek a panaszos nyakán, fején, valamint száján a sérülések. A Testület V. Z. – mint független tanú – előadásának valóságtartalmát nem tartotta indokoltnak megkérdőjelezni.

A panaszos könyökhajlata fölötti sérülés minden bizonnyal egy erőteljesebb megfogásból származott, ami úgyszintén történhetett az étteremben, például akkor, amikor V. Z. kollégája próbálta meg levenni a panaszost a férfiről.

A panaszos által előadottak valóságtartalmát a fentiekben túlmenően nagyban megkérdőjelezi erős ittassága, melyet a panaszos sem cáfolt, valamint az, hogy V. Z. elmondása szerint a panaszos másnap semmire nem emlékezett abból, ami vele a szórakozóhelyen történt. Elfogadva V. Z. tanúvallomását, miszerint a panaszos még az étteremben elesett és bevverte a fejét, valamint azt is, hogy a panaszost az egyik intézkedő rendőr is fejbevágtta, nem tűnik életszerűnek, hogy az orvosi jelentés mindössze egy duzzanatot rögzítsen.

A Testület megítélése szerint az érintett rendőrök – a fentiekben kifejtettek fényében – valószínű magyarázatot adtak a panaszos sérülésének okaira, így a Testület meglátása szerint a panaszos testi épséghez fűződő joga nem sérült a rendőri intézkedés során.

IV.

A Testület megállapította, hogy a panaszost megfelelő jogalap birtokában vonták rendőri intézkedés alá, így tisztességes eljáráshoz való joga nem szenvedett sérelmet. Igazoltatását, illetve ruházat-átvizsgálását a rendőrök szintén jogszerűen fogantatosították, valamint vele szemben testi kényszert sem alkalmaztak. A panaszos sérüléseire a rendőri jelentések valószínű magyarázatát adják, így a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés során nem sérült a panaszos testi épséghez fűződő joga.

A Testület mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján az intézkedést fogantatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2014. szeptember 18.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag